

PILGRIMSVANDRING PÅ CAMINHO PORTUGUÉS

Dette er min rejsedagbog fra min vandring fra Lissabon via Porto til Santiago de Compostela i Spanien.

Jeg gik de første 6 dagsetaper fra Lissabon, hvorefter jeg holdt en længere pause pga. en skadet fod. (Tur 1)

Senere fortsatte jeg fra Porto til Santiago de Compostela ad Caminho Central (den originale camino). (Tur 2)

Til sidst gik jeg fra Porto til Vigo i Spanien ad Caminho da costa (kyststruten). (Tur 3)

Turene foregik fra slutningen af marts til midt i maj måned 2014.

Jeg har medtaget en del praktiske oplysninger og tips, som jeg håber, kan være nyttige for andre. Dette skal dog ikke betragtes som en erstatning for en guidebog. Jeg brugte selv "A pilgrim's Guide to the Camino Portugués" af John Brierley. Det er en "practical & mystical Manual for the Modern Day Pilgrim", skrevet på et let forståeligt engelsk. Kan købes på nettet (bl.a. Amazon) og kan varmt anbefales. Der er fine kort over hver etape med gode beskrivelser af ruten fra Lissabon til Santiago via centralruten. Kortene kan også købes separat. På tur 3 havde jeg ingen guidebog, men klarede mig med mit kort på app'en Pocket Earth, som har gps og som kan benyttes offline. Jeg fortæller desuden om nogle af mine oplevelser på turen for at give andre, der ikke har prøvet caminovandring før et indtryk af, hvad man kan opleve. Mine mere personlige refleksioner (som guidebogen også lægger op til) og mine spirituelle "oplevelser", har jeg valgt ikke at medtage. Men jeg vil anbefale alle at skrive dem ned undervejs og arbejde videre med dem derhjemme. Som det vil fremgå havde jeg ofte brug for Wi-Fi, så jeg kunne lægge billeder og beskrivelser af min tur på min Facebook side: [facebook.com/caminovandring](https://www.facebook.com/caminovandring). Her følger over 200 personer mig, og mit håb er, at jeg kan inspirere andre til at tage af sted på egen hånd.

Tur 1: Fra Lissabon til Tomar

20.03.14 Parque das Nações – 12 km

Ankom med fly (Norwegian) til Lissabon Lufthavn kl. 10 lokal tid og tog en bus (gul 477) til endestationen ved den store plads Praça Marqués de Pombal, hvor alle sightseeing busserne holder. (Der går også metro fra lufthavnen ned til centrum, men jeg orkede ikke lige at sætte mig ind i metrosystemet på nuværende tidspunkt). Herfra gik jeg ned ad den store boulevard Avenida de Liberdade til jeg kom ned til turistområdet Baixa. Jeg drejede fra op mod Castelo (den store borg) og fandt efter lidt spørgen katedralen. Inden var jeg lige inde på en bar og få en sandwich og en friskpresset juice.

Jeg gik ind i katedralen og sad lidt og mediterede og bad en bøn for min tur. Herefter startede jeg på ruten, som går højre om kirken ned igennem det meget charmerende Fado-kvarter Alfama. Her er en rigtig dejlig stemning, så jeg besluttede mig for, at her ville jeg tilbage, når jeg kom til Lissabon igen på vejen hjem. Der var rigeligt med gule pile, så det var fint at finde vejen. Senere kom jeg igennem et noget mere forfaldent område. Store, gamle bygninger, som simpelthen

trængte til en make-over. Efter et stykke tid kom jeg ud på en større vej med brede fortove, som var ved at blive repareret. Jeg gik og så fremad for at finde en pil - og pludselig faldt jeg så lang jeg var. Jeg havde overset en 5 cm høj kant, hvor de var begyndt at lægge nye fliser. Jeg havde skrabet albue og knæ og det blødte noget, men ellers var der ikke sket noget. Jeg kunne ikke komme op fra den liggende stilling med rygsækken på og havde svært ved at få spænderne op. Så i løbet af et øjeblik stod der flere hjælpsomme mennesker og spurgte om jeg var okay, som jeg lå der som en anden skildpadde, der var endt på sit skjold. De ville gerne hjælpe, og i øvrigt lå der lige et hospital tæt på, sagde de. Men det var vist ikke nødvendigt. Jeg kom på benene og var nu mere opmærksom på, hvor jeg satte mine fødder. Godt med et varsel!

Senere kom jeg ned til vandet, som er floden Tejo, og gik i hele Expo 98 området med store bygninger og udstillingshaller, der nu bliver brugt til biografteater, hoteller og restauranter. Lige ved Torre Vasco da Gama satte jeg mig og fik sandwich, kaffe og kage. Herfra var der kun 1 km op til Moscaide bydelen, hvor mit overnatningssted lå. Dejligt nyt herberg til 13,50 € inkl. morgenmad. I løbet af aftenen dukkede der en stor flok utroligt larmende teenagere op. De løb rundt på gangen og råbte og grinede. Det blev faktisk ved et godt stykke ud på natten, så igen var jeg glad for mine ørepropper. Min værelseskammerat Gaby fra Bremen, havde dog været vågen en del af natten.

21.03.14 Villa Franca do Xira - 30,4 km (minus 10,1 km i tog)

Kom af sted kl. 08.30 i dejligt behageligt gåvej. Gik først langs promenaden i Parque das Nações og under den 17 km lange bro, der går over floden Tejo, som på dette sted er bred som et hav. Herefter drejede ruten ind i landet i lidt blandet natur krydret med lossepladser, små kolonihaveagtige "landbrug" og lidt småindustri. Det var typisk for udkanten af en storby og ikke særlig interessant. Efter ca. 10 km skulle der komme en lille landsby med en kaffebar, som jeg havde glædet mig til, da jeg faktisk trængte rigtig meget til en pause. Min rygsæk var blevet alt for tung, men jeg havde hjemmefra prioriteret tilstrækkeligt med varmt tøj til de kølige aftener, som jeg forventede. Desuden havde jeg et par bøger inkl. guidebogen samt min iPad med tastatur med. Så med vand og frugt var den kommet op over 10 kg. Ikke godt - og jeg kunne allerede mærke det i mine skuldre og over lænden. Baren lå imidlertid ikke lige for i landsbyen, så jeg fortsatte bare. På kortet kunne jeg se, at der kun var 3,4 km til næste by med bar. Disse kilometer gik igennem marker og bambusskov på en meget mudret sti, som det tog lidt tid at manøvrere sig igennem. Den næste by Povóia de Santa Iria opfattede jeg ikke som andet end en masse rundkørsler, som jeg brugte min energi på at finde vej i, og pludselig var jeg ude af byen igen. Heller ingen pause eller kaffe der. Jeg kom nu ud på en sti gennem et åbent landskab, og jeg fandt et sted, hvor jeg kunne rulle mit underlag ud og komme ned og ligge udstrakt og hvile ryggen. Nej, hvor var det skønt. En kondiløber kom forbi og spurgte om jeg var okay.

I den næste by Alverca do Ribatejo var der ingen overnatningsmuligheder. Ifølge guidebogen skulle man fra caminonen op over jernbaneskinneerne, for at komme til en anden by Verdelha do Baixo, hvor der var pensioner og hostels. Her havde jeg planlagt at overnatte. Et sted, hvor nogle kondistier samlede sig, så jeg godt, at der gik en lille sti tilbage op mod skinnerne igennem et krat, men jeg tænkte, at det ikke kunne være der, så jeg fortsatte. Og pludselig var jeg kommet ind i den

"forkerte" by, og tænkte, at det alligevel nok havde været stedet, hvor jeg skulle have krydset skinnerne, jeg havde set. Jeg mindede mig selv om, at jeg skal huske at stoppe op og mærke ordentlig efter og lytte til min intuition. Jeg må ikke have mere travlt end jeg kan nå at undersøge tingene.

Jeg orkede simpelthen ikke at gå tilbage, så jeg fortsatte op gennem togstationen og ned på den anden side af skinnerne. På stationen havde mit blik lige fanget, at der kørte tog til Azambuja kl. 15.18. Jeg satte mig på den første den bedste bar og fik den længe ventede kop kaffe. Da klokken var blevet næsten 3 fik jeg mig også en sandwich med chorizo. Jeg var godt træt og havde allerede gået over 20 km, hvilket var hvad jeg havde besluttet mig for, for ikke at lægge for hårdt ud i starten. Der var nu omkring 10 km til det næste overnatningssted, og så ville jeg komme op på over 30 km. Jeg tog en hurtig beslutning, fik slugt maden og løb over til stationen, og fik en billet til Villafranca do Xira, som jeg havde spottet lå på togstrækningen. Jeg nåede toget og kørte to stop, og så var jeg fremme. At tage bus eller tog er ellers noget, jeg aldrig har gjort. Men jeg sagde til mig selv, at jeg skulle lade være med at være så "fanatisk" og bare slappe af. I øvrigt var strækningen ikke særlig spændende ifølge guidebogen, så jeg gik ikke glip af noget.

Lige ved stationen lå en pension Ribatejana, som var nævnt i guidebogen. Jeg fik et fint værelse med eget bad og fælles toilet til 25 €. Efter et bad faldt jeg om på sengen og vågnede først, da det var mørkt. Jeg kom ud i byen, og det var begyndt at regne. Fik handlet i supermarkedet og fandt derefter en lille hyggelig og billig restaurant med lokal mad.

22.03. Azambuja - 22 km

Det var heldigvis holdt op med at regne om morgenen, og solen skinnede skønt. Dog var det noget køligere end dagen før, men dejligt vejr at gå i. Jeg kom ud af byen via landevejen N 10, som gik op forbi Lidl supermarkedet, hvor man skulle dreje fra. På vej dertil blev jeg stoppet af en mand, som kunne spansk, og vi fik en lille snak. Han havde selv gået den portugisiske rute. Han havde også gået til Rom og desuden cyklet den franske rute fra Frankrig. Han ville gerne snakke mere, men jeg måtte jo videre. Det var nu ikke noget at hige efter. De næste 8.9 km foregik på en kedelig asfalteret vej, som gik igennem det værste industriområde med elektricitetsværker og andre ildelugtende fabrikker. Belært af erfaringen fra dagen før, satte jeg mig på den første bar i den første lille by jeg kom til - en total forladt stationsby, hvor stationen var lukket. Den nussede bar faldt godt ind i det bybillede.

Næste landsby var lidt hyggeligere og barerne også. Jeg sad udenfor og fik min kaffe og så nu for første gang en anden caminovandrør, en midaldrende mand med lille rygsæk og to vandrestokke, så det gik hurtigt derudad.

Herefter foregik de sidste 9 km på den meget befærdede N3, hvor der heldigvis var et bredt stykke i vejsiden, hvor man kunne gå. Men spændende er det ikke at gå på landeveje. Jeg satte Bruce Springsteen i ørerne, så der kunne komme fart i benene. Men hans musik kunne næsten ikke overdøve lastbilerne, der drønedes forbi.

I Azambuja fandt jeg det anbefalede Residencial Flor da Primavera, som lå på ruten lige over for stationen. Det var nyrenoveret og rigtig fint. Lille værelse med eget bad og toilet, TV og aircondition (til varme). Pris 20 €. Jeg fik et dejligt bad og smurt min ømme krop ind i helende cremer. Specielt min venstre fod gjorde ondt, hvilket helt sikkert skyldtes mine nye fodindlæg, som jeg ikke havde fået gået ordentligt til derhjemme fra. Det betalte jeg nu prisen for.

Ved 18-tiden kom jeg ud i byen og temperaturen var nu kun 11 gr. hvilket føltes koldt, så jeg fandt et varmt konditori, hvor jeg satte mig ind og læste lidt, inden jeg gik i supermarkedet og købte lidt mad til at spise på værelset.

23.03.14 Santarém - 32 km

Dette var så min første dag med over 30 km, og jeg var lidt spændt på, hvordan det skulle gå, især fordi jeg havde noget ondt i min fod. Jeg startede tidligt ud - ved 8-tiden - for at være sikker på at komme frem i tide. Vejret var ret koldt på dette tidspunkt, så jeg var glad for at jeg havde taget tynde leggings under mine vandrerbukser.

På vej ud af byen gik jeg gennem et lille parkområde, hvor der pludselig kom en kæmpe flok får gående sammen med 3-4 mænd og en del hunde. Hundene mente også jeg var et får, så de kom hen og gennede til mig, indtil mændene fik dem kaldt til sig. Mens jeg stod og ventede på at flokken skulle gå forbi, benyttede jeg mig af lejligheden til at få en bluse mere på samt handsker og pandebånd. Det var garanteret under 5 gr. Ved en lille bro over Tejo drejede jeg ind på en dejlig grussti, som dog varede kort. Igen var jeg ude på asfalt.

Jeg kom nu igennem flere små landsbyer, som lå lige bag et dige ud mod Tejo. Floden har åbenbart et stort tidevandsskifte, så man er nødt til at beskytte sig mod oversvømmelser. Jeg besøgte samtlige caféer undervejs for at være sikker på at få kaffe denne dag. Vejret var blevet dejligt, fordi solen tittede frem, så det var rigtig dejligt at gå her. Mange mennesker var ude at gå på volden med udsigt over floden og et sted også over en lille strandbred.

Efter ca. 17 km på asfalt kom jeg nu ind på en grussti, som gik mellem volden på højre hånd og store marker på venstre hånd. Området var domineret af en kæmpemæssig "gård" - Quinta de Varandas med tilhørende jorde. Den var fra 1700-tallet, men meget flot restaureret - det meste af den.

Solen bagte nu rigtig dejligt - og jeg fandt et skønt sted, hvor jeg kunne ligge ned og hvile ryggen og fødderne og få noget af al tøjet af. Men der var langt endnu, så jeg måtte videre. Min fod gjorde faktisk rigtig ondt nu, og jeg begyndte at arbejde med smerten - som jeg har gjort tidligere på mine vandringer. Det er nødvendigt at gå ind i smerten og tillade den at være der, for at kunne "gå med den". Hvis man hele tiden tænker på, at den skal gå væk, forstærkes smerten bare.

På et tidspunkt begyndte jeg at skimte dagens mål, byen Santarém, i det fjerne. Den lå nemlig 135 meter oppe på et lille bjerg (den første stigning på turen). Jeg havde ikke så meget vand tilbage, da jeg med vilje ikke havde villet slæbe så meget. Men her i solen og varmen blev jeg godt nok tørstig.

Jeg havde undervejs besluttet, at jeg ville blive en ekstra dag i byen, som skulle være en interessant pilgrimsby. Jeg havde virkelig brug for at hvile min fod en dag. Jeg gik efter et lille pensionat, som var nævnt i min guidebog, som skulle ligge meget centralt i byen. Jeg så godt nok et Hostel Santarém, som lå i gaden lige overfor, men valgte at holde mig til det andet. Jeg hørte dog senere, at det var det nye herberg, som var rigtig godt.

Jeg blev lukket ind på mit sted af en ældre dame i tyk overfrakke, som så undrende på mig. Jeg var også den eneste gæst, tror jeg. Jeg kunne vælge mellem et lille værelse til 15 € og et større med dobbeltseng, servantesæt og balkon m.m. til 20 €. Det tog jeg. Der lugtede noget hengemt, og der var hundekoldt. Så jeg besluttede hurtigt, at jeg ikke ville blive her en ekstra dag. Da jeg kom ud i byen efter at have hvilet mig efter dagens anstrengende tur, syntes jeg heller ikke den var så interessant, som Brierley havde beskrevet i guidebogen. Jeg fandt heldigvis et nyt indkøbscenter, hvor der var varmt, og hvor jeg fik en kæmpe skål gulerodssuppe til ingen penge. Her var også gratis Wi-Fi så jeg kunne lægge lidt op på Facebook.

24.03.14 Golegá - 31 km (minus 11 km i tog)

På vej ud af byen kommer man ud til det historiske Porta da Sol med en fantastisk udsigt over floden Tejo. Byen er skabt af romerne i sin tid og Caesar skulle have brugt den som sit administrative centrum. En af de romerske porte ud gennem fæstningsmuren er opkaldt efter apostelen Jacob - Porta de Sao Tiago. Det gik ret stejlt ned igen, og pludselig var jeg ved togstationen. Jeg havde set i guidebogen, at der gik tog fra Santarém til byen Vale de Figueira, som lå på dagens strækning, og havde besluttet, at jeg ville afkorte dagens tur, så jeg kom ned på de ca. 20 km for at skåne min fod. Nu var jeg ligesom også startet med at køre i tog!

Da jeg kom ud på stationen i Vale de Figueira, var det begyndt at regne. Jeg havde læst i guidebogen, at man skulle gå igennem byen op til et minimarked og en café, hvor der gik en vej til højre. Jeg troede, at det var den lille vej, jeg kom lige ud til fra stationen, men der var ingen afmærkning, så jeg turde ikke begive mig derudad. I stedet gik jeg tilbage af hovedvejen for at komme ind på samme måde, som hvis jeg havde gået ruten. Jeg gik og gik, og der kom ingen vej eller noget, så jeg besluttede mig for at gå tilbage hele vejen igen til den lille vej og kiosken, som jeg havde set først. Inden jeg gik ud ad den lille vej, gik jeg dog ind (endelig!) og spurgte damen, om det var caminoen. Nej, det var det ikke, svarede hun, den lå længere nede af hovedgaden nede ved et minimarked og en café. Så måtte jeg for tredje gang ned ad gaden i utrøsteligt regnvejr. Jeg bebrejdede virkelig mig selv, at jeg ikke havde spurgt om vej første gang. Jeg mindede mig selv om, at det er vigtigt at bede om hjælp, når man er i tvivl. Det nytter ikke at tro på, at jeg kan og skal klare det hele alene. Jeg kommer bare til at gå en masse omveje til ingen nytte. Jeg kom nu ud i et meget fint område med blandet skov (korkeg), vinmarker (uden blade - så de lignede krigs-kirkegårde) og marker med blandet afgrøde. Jeg gik på meget mudrede markveje, som var opkørte pga. traktorer, som kørte her. Jeg gik og spejdede efter den næste landsby, hvor jeg kunne få et hvil (der var for vådt i naturen) og en kop kaffe. Jeg så hele tiden en by i det fjerne, men det var aldrig den rigtige. Pludselig var jeg endt ved en by, Reguengo de Alviela, som

caminoen i følge mit kort slet ikke skulle gå igennem. Men der var fine, nye caminoskilte, så jeg regnede med, at de bare havde lagt ruten om. Solen var dog nu kommet frem, så jeg satte mig uden for den lillebitte landsby, hvor der ingen bar var, og fik et hvil og alt mit regntøj af.

Herefter gik det ud ad en lille landevej, og her så jeg det første store caminoskilt, hvor der oven i købet stod på engelsk og fransk, at man blot skulle følge pilene. Det var jo virkelig en service, der ville noget! På et tidspunkt kom der også et andet skilt, som viste at man kunne vælge to veje, den ene via Estrada Real (den originale camino) den anden gennem to små landsbyer. Den valgte jeg og fik henholdsvis kaffe og øl.

Da jeg endelig kom frem til Golegã, var jeg godt nok færdig. Jeg havde læst, at der fandtes et lille herberg-agtig sted, hvor man kunne få både ryg- og fodmassage. Det havde jeg faktisk gået og glædet mig til. På vej derved kom der en mand kørende i en stor 4-hjulstrækker og rakte mig en seddel ud af vinduet. Det var reklame for et overnatningssted Cuartos do Lagar, som lå et stykke længere ude af byen. Jeg sagde ja tak, men fortsatte ned til det andet sted. Der var dog ingen, som lukkede op, så jeg fortsatte ned til det nye sted, hvor manden stod udenfor og ventede på mig. Stedet var et nyrenoveret olivenpresseri og rigtig flot. Faktisk var det nævnt i guidebogen, men med priser til omkring 50 €. Nu kunne jeg som pilgrim bo der for 15 €. Det var rigtig lækkert med eget bad og lille olievarmer. Jeg tænkte, at han manglede kunder på denne tid af året, for byen, som virkelig var meget hyggelig, var næsten lukket ned. Efter at have hvilet mig og fået bad gik jeg ud for at finde et supermarked, men kom lige 10 minutter efter lukketid kl. 20. Meget tidligt, men det var jo også ude på landet.

Jeg gik så videre for at finde et sted at spise, og der var kun én restaurant åben - Café Central - men her var også hyggeligt og varmt, og jeg fik et dejligt måltid og en halv flaske vin. Noget der er meget sympatisk ved de portugisiske restauranter er, at de mange steder har halve portioner - lige noget for mig. Og når man som enlig kvinde beder om rødvin, kommer de ikke som i Spanien med et lille fedtet glas, men med en karaffel svarende til en halv flaske. Det kan man da forstå ☺

25.03.14 - Tomar - 29,7 km (minus 21 km med tog)

Jeg kom af sted ud af byen med beslutningen om at blive i Tomar, den næste by, nogle dage, indtil min fod havde det bedre. Om morgenen var min ankel fuldstændig hævet og rød og meget øm. Jeg kunne næsten ikke støtte på foden. Jeg tænkte, at nu havde jeg da fået en inflammation i senerne omkring anklen, fordi jeg havde gået helt skævt på foden pga. det nye fodindlæg, som ikke var ordentligt tilrettet. Jeg mente derfor, at det nok var en god idé at give den lov til at få fred nogle dage.

Jeg gik først ud ad en grusvej, men senere endte jeg på asfalt igen igen. Jeg kom til et meget smukt sted, hvor der lå et gammelt og desværre meget forsømt "landsted", Quinta da Cardiga. Det bestod både af hestestalde og landbrugsbygninger samt små boliger til de ansatte og mod slutningen af en lang allé med udsigt over Tejo, lå så den private bolig, som nærmest var et slot med et borgtårn indeni. Jeg kunne læse mig til, at det havde haft mange forskellige funktioner gennem årene, kongeslot/borg, tilhørssted for tempelriddere og munke, hospital for pilgrimme og til

slut bolig for adelen, som så åbenbart havde måttet forlade stedet på et tidspunkt. Der var en helt fantastisk stille og fredfyldt energi, og jeg kunne let forestille mig, hvordan det havde været gennem århundrederne.

Senere kom jeg til en jernbaneoverskæring, og jeg kunne se at ruten ville føre mig udenom byen Vila Nova da Barquinha, hvor jeg havde tænkt mig at holde pause. Jeg gik tilbage over skinnerne og ind mod byen og kom forbi togstationen og tog så en hurtig beslutning om at tage med toget. Med min Pocket Earth app kan jeg se, hvor der er togskiner og stationer, så det er ret smart. Jeg kørte til en by, Entroncamiento, som er et trafikknudepunkt for togene. Her skulle jeg skifte og vente 2 timer på næste tog til Tomar. Jeg brugte tiden på at få noget rigtig dejlig mad og kaffe med en deres meget lækre, små butterdejskager.

Ved 15.30-tiden var jeg i Tomar og havde - efter at have spurgt i noget jeg troede var turistinformationen - fundet et rigtig dejligt hostel/albergue som hed 2300 Thomar, og som lå i en lille gågade i det historiske kvarter i byen. Lige efter mig ankom den anden pilgrim, jeg havde mødt, så han havde - som jeg havde spottet tidligere - haft fart på. Han hed José og kom fra Spanien. På stedet boede en tredje pilgrim David fra Irland. Han holdt en lille pause pga. vabler. Men disse to mænd, var alt hvad jeg havde mødt at pilgrimme indtil nu.

Jeg bad om et eneværelse og bestilte for 3 nætter, da jeg var helt sikker på, at jeg ikke kunne gå de næste dage. Jeg fik oveni købet en lille varmeblæser, da jeg spurgte om de havde opvarmning på stedet. De havde radiatorer, men de virkede ikke. Men stedet var ellers helt formidabelt fint - indrettet med Ikea møbler og køkkenudstyr. Jeg skulle betale 25 € for mit værelse, som også havde en meget fin lille balkon med bord og stole. Pilgrimsprisen var 12,50 € for en seng på et 12-sengs værelse, 15 € på et 6-sengs værelse, så det var jo rørende.

Jeg sad de næste dage med foden oppe og læste. Humpede kun lige ud til et supermarked og købte ind så jeg kunne holde mig selv med mad i det fine køkken.

Jeg forlængede mit ophold med endnu en dag, hvor jeg tog til Fátima - med taxa (50 € frem og tilbage, og så ventede chaufføren på mig i 2 timer) - da der ikke kørte busser den dag - uvist af hvilken grund. Det var en rigtig fin oplevelse, men jeg fandt også ud af at det stadig ikke var godt at gå - endda uden rygsæk. Jeg besluttede mig derfor til at holde en længere pause og fik lyst til alt tage til Madeira, hvor jeg regnede med, at der ville være varmere end i Tomar. Her bookede jeg et lille værelse på en pension for 14 dage, og ville så derefter tage stilling til, hvad der videre skulle ske. Mit ønske var selvfølgelig, at jeg kunne fortsætte caminoen måske blot fra Porto, hvor der ikke skulle være så langt mellem herbergerne.

Tur 2: Fra Porto til Santiago de Compostela

17.04.14 Vila do Conde - 23 km

Så kom jeg tilbage på caminoen igen, heldigvis. Jeg besluttede at starte fra Porto for at kunne gå kortere etaper for at være sikker på at foden kunne holde, så jeg kunne komme helt til Santiago.

I Porto boede jeg på et ungdomsherberg, der hed Yes Hostel, som lå meget central og kostede 15 € for 4-mands værelser.

Jeg var lidt i tvivl om jeg skulle gå kystruten eller tage el camino central - den historiske og kulturelle rute. Heldigvis var den første etape af kystruten i min guidebog med tilhørende vejledning i at komme over til el central. Så da solen skinnede fra en skyfri himmel var valget ikke svært for den første dag.

Jeg gik langs stranden for det meste på board walks, som er rigtig dejlige at gå på med udsigt over hav, strande og klitter. Der var rigtig mange små strandcaféer undervejs, så jeg benyttede mig af dem til at holde hyppige pauser og starte langsomt op (igen igen).

På det sidste stykke gik caminoen lidt væk fra kysten, og jeg gik i et blandet sandskovs område og senere på kantede brosten gennem den ene lille landsby efter den anden - de hang næsten sammen, eller også var det bare den samme. Der var ingen "by"-skilte så det var lidt svært at orientere sig, og på et tidspunkt vidste jeg faktisk ikke hvor langt jeg var. Men så så jeg pludselig floden, som jeg skulle over for at komme til Vila do Conde, hvor jeg skulle overnatte.

Jeg skulle finde en pension, hvor pilgrimme kunne bo for 15 €. I følge guidebogen skulle den ligge på den store plads ned til floden, men den var ikke at se. Alternativet var Pensao Patarata (25 €), hvor jeg fik et lille værelse med eget bad og dejlig udsigt over floden. Der var tilhørende restaurant, hvor jeg fik skøn aftensmad - for en gangs skyld kød, skønt, mørt lam i anledning af påsken!! Og jeg kunne tage min lille karaffel med rødvin med op på værelset.

Jeg var meget taknemmelig over at det var gået så godt med min fod, selvom jeg "kun" havde gået 23 km. Men til sidst kunne jeg godt mærke at foden trængte til hvile, og det gjorde skuldrene også, for de havde ligesom glemt, hvordan det var at gå med 10 kg eller mere.

18.04.14 Sao Pedro de Rates - 10 km

Da jeg havde besluttet ikke at skulle gå så langt i dag (for at passe på mig selv) tog jeg det stille og roligt om morgenen. Benyttede mig af eget bad og fik vasket hår. Kom dog af sted inden kl. 10.

Vejret var helt anderledes end dagen før, totalt overskyet og med skyer, der hang meget lavt, så det føltes som støvregn. Men heldigvis var det ikke så koldt.

Brierley (guidebogsforfatteren) havde skrevet at forbindelsesvejen mellem de to caminoer ikke var så godt afmærket, men at han havde beskrevet den omhyggeligt. Så jeg var fortrøstningsfuld. Det viste sig dog, at der var overvældende mange gule pile, mange naturligvis af nyere dato. Så det var meget let at finde vej.

Turen startede igen med at gå gennem mange landsbyer på kantede brosten (ikke godt for anklen). Men det var en hyggelig strækning med alle de små, gamle huse. På et tidspunkt kom jeg "rigtig" ud på landet med traktorer, der kørte frem og tilbage med gylle m.m. Der bliver bestemt også arbejdet på en langfredag.

Inde på en lille skovstrækning mødte jeg de første pilgrimme i denne omgang. Det var et ældre (ligesom mig) hollandsk ægtepar, som var startet fra Porto. De skulle også gå til San Pedro de

Rates så jeg regnede med at vi sås på herberget, som var den eneste overnatningsmulighed i den by. Jeg havde ellers forudset at jeg skulle bo der alene. Jeg var også den første og eneste, da jeg kom kl. 13.30 og hospitaleroen, som i øvrigt ikke talte engelsk, var på vej i bad. Men jeg fik en hurtig rundvisning og så kunne jeg blive registret senere. En halv times tid senere ankom ægteparret.

Jeg fik at vide, hvor de to barer, der var i byen lå samt vist, hvor der var et mini-marked som havde åbent. Jeg gik lidt rundt i byen og fandt den ene bar, som var for de lokale mænd, kunne jeg se. Der lugtede ikke godt, og der var meget mørkt. Så jeg gik til den anden ende af byen til en mere moderne bar Macedo's bar, som både havde Wi-Fi og "pilgrimsmenu". Her sad jeg og hyggede en stund, hvorefter jeg gik på konditori, som lå i den anden ende af byen (så blev der også gået lidt). Da jeg kom tilbage til herberget var det væltet ind med folk, og der blev ved med at komme nye til. Så det blev spændende at se, hvor mange af dem jeg kom til at "følges" med, da jeg foretrækker at gå strækningerne alene i stilhed.

Jeg blev spurgt om jeg ville være med til at spise fælles aftensmad. Det var der ingen, der havde fortalt mig noget om, og nu havde jeg ligesom spist! Så jeg takkede pænt nej og satte mig ud på gårdspladsen, hvor solen tittede forsigtigt frem og skrev dagbog. Jeg talte lidt med en hollandsk kvinde, som var af sted alene for første gang. Hun var lidt nervøs for at gå alene. Så hun havde i hvert fald mulighed for at finde nogle andre at følges med.

19.04.14 Barcelos - 17 km

Sov til kl. 7 og opdagede at mange af de andre allerede var oppe og nogle allerede gået. Jeg havde helt glemt hvordan det var, når man skulle gå omkring de 30 km, som flere skulle. Heldigvis havde jeg god tid, hvilket jeg nød meget. Jeg forlod herberget som den sidste og gik ud i en grå dag. Det varede dog ikke længe før jeg overhalede de første. Selvom jeg forsøger at gå langsomt, så har jeg alligevel et indbygget camino-gå-tempo. Den første strækning var igennem en dejlig eukalyptusskov. Der var ganske stille, kun fuglene kunne man høre. Jeg nød det utroligt meget. Der har ikke været mange af sådanne strækninger på turen indtil videre.

Ude af skoven igen kom vi igennem en lille by, der hedder Pedra Furada, fordi der her findes en stor sten med i et hul, som står opstillet ved kirken. En mand ved navn Antonio, der er tidligere pilgrim, havde en bar med pilgrimsbøger, billeder m.v. Her mødte jeg stort set alle igen, da jeg holder længere pauser end de andre - men så måske færre. Vi fik alle den specielle påskecake Pastela de Pascua, som faktisk smagte udmærket.

Guidebogen havde foreslået en "detour" op på et lille bjerg, hvor der skulle være en storslået udsigt helt ud over Atlanterhavet. Det var bare meget diset denne dag, så det var ret begrænset, hvad jeg kunne se. Men der var både et kapel, et kloster og en kirke, så noget kulturelt fik jeg da ud af det udover en dejlig gåtur i stilheden i en skøn skov med blandede træer. Og der var stort set ikke andre end mig. Så de 2,5 km ekstra var godt givet ud syntes jeg.

Herefter gik ruten igennem små landsbyer for til sidst at ende i en industriforstad til Barcelos. Det var nu ikke så slemt og ret hurtigt var jeg inde i centrum i det historiske kvarter. Jeg mente at jeg var rette spor for at finde herberget, men endte alligevel med at måtte spørge en meget ivrig dame om hjælp. Det var dejligt at jeg kunne forstå hvad de sagde, når de forklarede mig noget. Men måske er det fordi de prøvede at tale spansk.

Der var låst og hun forklarede mig at jeg kunne hente nøglen i baren ved siden af. Den så meget nusset ud, og selvom man kunne få en slags pilgrimsmenu der, så var det altså ikke der jeg skulle spise. En lidt sur dame gik med mig og låste op, og forklarede hvor jeg skulle skrive mig ind, hvor der var stempel og hvor jeg kunne give en donativo. Hun gik rask igennem herberget og sagde mens hun pegede: toilet kvinder, dusch, sovesal, køkken og vaskested - og så gik hun igen. Jo tak, og velkommen, tænkte jeg. Jeg var kommet som den første og kunne derfor vælge mellem alle sengene. Jeg valgte en underkøje i et 3 personers rum - og da Branca (den hollandske kvinde) kom, inviterede jeg hende ind og det endte med at vi kun var os to. Lidt luksus.

Efter bad og tøjvask og en bolle med ost, som jeg ikke havde fået spist undervejs, gik jeg ud for at se byen som var stadset op i forbindelse med påsken: stort tivoli, marked og kæmpedekorationer. Jeg fandt med besvær en udendørs café, hvor der var sol, som netop var kommet frem. Jeg fik en kold øl og en herlig sandwich lavet af butterdej, som de er rigtig glade for her i Portugal. Bagefter fik jeg kaffe og kage og sad og læste og nød eftermiddagen. Branca kom og satte sig og vi snakkede lidt. Jeg var stadig ikke rigtig klar til at fortsætte med at snakke med hende, da jeg gerne ville nyde min egen indre stilhed. Så jeg sagde, at jeg gerne ville gå lidt rundt alene og se byen, hvilket hun sagde, var okay. Men da jeg mødte hende igen ude i byen, tænkte jeg, at jeg bare skulle give slip og så foreslå at vi gik rundt sammen, hvilket hun gerne ville. Det endte med at vi sammen fandt et supermarked og senere gik vi på en meget dejlig restaurant, hvor vi fik en skøn "pilgrimsmenu" til 15 €, der inkluderede et glas portvin først og herefter 3 skønne retter, rødvin, vand og kaffe alt i bedste kvalitet. Jeg fik hørt en masse om hendes liv, da hun gerne ville fortælle om sig selv.

20.04.14 Lugar do Gorgo – 19 km

Igen var jeg den sidste til at forlade herberget, kl. 08.30. Det var en kold morgen, og der var ikke grund til at gå tidligere, når jeg ikke skulle så langt den dag heller. Det var i øvrigt rigtig dejligt med de korte strækninger, så der var slet ikke nogen morgen stress. Jeg måtte have handsker på og noget på hovedet, da vinden var kold. Igen gik det igennem små marklandskaber afvekslende med strækninger igennem skov og plantage. Op mod Alto de Portela som ligger i 170 meters højde kom solen frem og det blev rigtig varmt, så jeg måtte smide tøjlet lidt efter lidt. Der lå et nyt herberg her, og overfor det skulle der ligge en restaurant, men jeg fandt den aldrig. I stedet besluttede jeg mig at holde pause i den næste lille skov og nyde den juice og frugt, som jeg havde slæbt på. Der var også ganske dejligt, men solen gik desværre lige væk, mens jeg var der. Nå pyt, det var skønt at få hvilet fødderne, som det i øvrigt gik ganske godt med den dag. Jeg kunne se på kortet at der senere ville komme en bar, så jeg kunne få min kaffe. Man skulle gå et par hundrede meter væk

fra caminoen for at komme til den. Det "ofrede" jeg så for kaffen skyld, men gik desværre forgæves. Der var lukket pga. påsken. Men heldigvis lå der et supermarked lige overfor, som havde åbent. Jeg fik købt lidt brød og juice og satte mig senere ved en lille kirke og nød min "kaffepause". Herefter var der ikke så langt igen, og pludselig midt ude på en lille markvej var der et skilt til Casa de Fernanda, som det private herberg hed. Der var ingen fast pris kun donativo. Jeg endte med at betale 25 € for det hele. Jeg blev modtaget - som den første igen - af José, som passede stedet, mens Fernanda og hendes mand Jacinto var på påskebesøg hos familien. Hvilket i øvrigt alle familier var den dag, påskedag, i deres fine tøj og børnene var også pyntet op. Foran husene var der lagt blomster og blade, som tegn på at her var præsten velkommen i dag - fik vi senere forklaret af Fernanda. Men José havde ingen familie, han havde vandret i 12 år på caminoen og kom engang imellem forbi her og blev et par dage. De var den nærmeste familie han havde. Han forklarede mig hvor vi skulle sove m.m. Et stort træhus ude i haven med 9 dejlige senge og 2 badeværelser. Rigtig dejligt. Han bød mig på en øl og nogle påskekager, da der ikke var nogen restauranter i nærheden, der havde åbent den dag, så jeg kunne få noget frokost. Så jeg satte mig i haven og slappede af, fik herefter bad og lagde mig ud i solen i haven. De andre 3 hollændere, som jeg havde fulgtes med samt to italienere kom senere. Da Fernanda kom hjem fik vi serveret små fiskekager og kokosmakroner og hjemmelavet vin i haven til at tage den værste sult og tørst. Ved 20-tiden var der middag inde i deres hus, som også blev brugt til almindelig bed and breakfast. Efter middagen, hvor ægteparret havde underholdt om påsketraditionerne i Portugal med kanonslag m.m. kom der portvin og hjemmelavet italienske likører samt myntesnaps (80 %) på bordet. Sammen med José sang og dansede ægteparret nogle typiske og ret muntre påskesange, og herefter gik det vist over til mindre stuerene sange. Vi hulkede alle af grin, da deres optræden var helt ude af proportioner. Og de blev ved og ved og vi måtte flere gange sige, at nu trængte vi altså til at sove. Ved 23-tiden fik vi lov til at gå i seng og da havde vi alle fået en del at drikke. Så jeg gruede for hovedpine næste dag efter alt det hjemmelavede vin. Hvilket jeg dog heldigvis ikke havde.

21.04.14 Ponte do Lima -14 km

Vi sov alle længe - til over 8, men skulle heller ikke gå så langt - 14 km denne dag. Vi fik morgenmad og taget afsked med Jacinto og José, der nu selv skulle videre på caminoen. Fernanda var allerede taget på arbejde.

Det var hundekoldt fordi det havde været stjerneklart om natten, og om morgenen var det stadigvæk blå himmel. Men solen fik hurtigt magt, så jeg kunne igen smide noget af alt tøjet. Også denne dag gik ruten gennem marker og blomsterenge samt små skovstrækninger med mange forskellige slags træer: eucalyptus, oliven, pinje, eg med flere. Meget smukke strækninger og stor stilhed mange steder. Herligt.

Den sidste strækning gik igennem en hel masse små landsbyer, som næsten gik ud i et og i en af dem skulle der være et kapel for Santiago Peregrino. Det eneste i Portugal, men jeg kunne ikke finde det, desværre.

Ved 13-tiden nåede jeg til Ponte do Lima, en dejlig middelalderby, som var dagens mål. Man gik langs floden Lima et langt stykke ind til byen og fra lang afstand kunne jeg se en masse parkerede biler og campere. José havde godt nok sagt at byen var meget turistet, men dette var dog mere end jeg havde forventet. Men helt sikkert pga. påsken. På alle udendørs caféer og restauranter sad der mennesker.

Jeg havde fået at vide at herberget først åbnede kl. 17, så jeg havde allerede besluttet mig for at tage et værelse denne nat, fordi jeg ikke gad vente så længe. Jeg fandt uden besvær Pensao Sao Joao, som lå lige før broen over floden. Jeg fik et dejligt værelse med eget bad og balkon til 30 €, og det var vel meget rimeligt. Fik bad og vasket tøj, nu jeg havde balkon med tørresnor!

Herefter gik jeg ud for at finde mig et hyggeligt sted at spise - indendøre, for vinden var noget kold. Jeg fandt også et fint sted og fik dejlig grøntsagssuppe og bacalao. Desværre var fisken ikke helt gennemstegt - faktisk rå i store dele. Jeg turde ikke spise den af skræk for at få dårlig mave. Da jeg klagede over det, blev tjeneren faktisk lidt fornærmet. Han tog fadet med og da han kom tilbage havde det hele: grøntsager, fisk og kartofler lige fået en gang i mikroen. Jeg gad ikke klage mere, men spiste det heller ikke. Da jeg gik, stod tjeneren bare og så sur ud, sagde hverken tak eller noget. Jeg var helt sikker på, at det ikke ville være sket, hvis der havde været en mand med. Det gjorde mig ærlig talt noget stødt på mit køns vegne. Men jeg besluttede at lade det ligge.

Jeg gik herefter ud og satte mig i solen med udsigt over floden og fik min "dessert" - et glas portvin - her blandt alle menneskene. Herefter gik jeg lidt rundt i byen og så de forskellige historiske bygninger. Jeg var også ovre på den anden side af floden og så herberget, der så viste sig at have åbent kl. 16. Men det havde jo ikke hjulpet meget. Jeg gik en tur i en dejlig temahave - Jardim Temático, hvor der var en skøn ro blandt alle blomsterne og træerne.

Herefter gik jeg tilbage til torvet foran floden, hvor der var gratis Wi-Fi og fik tjekket mails og lagt noget op på Facebook. Branca kom forbi og fortalte at hun var faldet og havde slået sin hånd. Det kunne jeg jo kun have medfølelse overfor og fortalte at jeg også selv var faldet (i Lissabon den første dag). Hun fortalte også, at hun havde fået lidt hjemve ved at gå rundt og se på alle parrene og familierne, der spadserede rundt.

Hun ville have noget mad og jeg sagde at der lå en lille bitte pudsig restaurant lige henne om hjørnet. Den havde jeg nemlig set, da jeg selv var på jagt. Da hun kom tilbage fortalte hun at hun havde "cabrito" dvs. små stykker gedekød og at det havde været fantastisk. Da jeg jo faktisk ikke havde spist min fisk, tænkte jeg at jeg da også godt kunne tænke mig det, og gik derhen. Det var gammelmor der serverede og det smagte ganske rigtig skønt og jeg kunne sidde med udsigt over floden og se solen gå ned bag bjergene. Efter en lille karaffel rødvin var jeg blevet træt og gik hjem i seng og læste lidt. Ville lidt tidligere af sted næste dag, da der på turen var "indbygget" en pæn lille stigning på 450 højdemeter. Så jeg stillede uret til kl. 7.

22.04.14 Rubiaes - 18 km

Vågnede lidt før uret ringede og brugte den ekstra tid på mantrasang og bøn, nu der var en mulighed for det, fordi jeg var alene. Jeg savnede at gøre det hver morgen, men det passede ikke rigtigt ind i caminolivet på et herberg.

Det havde regnet om natten og det så vådt og koldt ud, så jeg tog en masse tøj på. Da jeg kom ned på gaden begyndte det at regne, så jeg tog mit regntøj på. Imidlertid holdt det op kort efter - og resten af dagen var jeg faktisk forskånet for regn, mens jeg gik.

Denne dag foregik for det meste på små jordveje eller på den originale romerske hævevej med "brosten". Dejligt ikke at gå på asfalt, men også hårdt for anklerne at gå på det ujævne underlag. Igen kom jeg igennem skove, vinmarker og små landsbyer. Der var 9 km til den første bar direkte på caminoen, og det kom til at passe meget godt med godt 2 timers vandring. Lige da jeg gik ind i baren begyndte det at styrtregne, og flere af de andre, der ankom senere var dyngvåde. Så jeg var rigtig heldig. Især fordi det holdt op igen, da jeg var klar til at gå. Der var begyndt at komme mange pilgrimme, så den lille bar var helt fuldt og Marcia, som kromutter hed, havde rigtig travlt, også fordi hun havde en lille biks ved siden af hvor de lokale kom og handlede.

Resten af turen gik via Via Romana XIX, den gamle romerske hævevej, ganske dejligt at gå her, men stadigvæk noget ujævnt underlag. Ruten op ad stigningen på de 450 meter foregik på kæmpestore sten, hvilket vanskeliggjorde turen. Men så var udsigten til gengæld fantastisk, da jeg endelig kom op og skulle holde et hvil.

Herberget var indrettet i en gammel skole, meget hyggeligt. Der er var ankommet to før mig, som var gået igen, så jeg havde hele herberget for mig selv til at bade og vaske tøj. Herefter gik jeg videre ned af landevejen til en restaurant som serverede pilgrimsmenu og Wi-Fi! Jeg fik et dejligt måltid - ikke noget nyt, men suppe og bacalao, men det smagte rigtig godt. Og med en lille kande vin til, trængte jeg til en siesta bagefter. Da jeg vågnede op igen var der kommet rigtig mange pilgrimme. Jeg satte mig i "loungen" og drak te og startede på at skrive dagbog. Så dukkede de forskellige folk op med hver deres flaske vin, som de delte med alle. Det var rimelig hyggeligt.

23.04.14 Tui -19 km

Jeg vågnede ved at de fleste allerede var stået op og var på vej. Jeg havde ikke købt morgenmad, så jeg satsede på en bar i starten af ruten. Her kom alle de andre også for at få deres morgenkaffe. Igen gik det igennem dejligt landskab med skov, marker og små landsbyer. Vejret var heldigvis dejligt med vekslende skydække. Efter ca. 5 km kom den næste kaffebar, men jeg valgte at springe over. Det gik så godt derudad. Satte mig dog senere udenfor på en dejlig café med udsigt over landskabet, en kirke og et kapel. De to amerikanere, som jeg havde talt med aftenen forinden, kom også og satte sig.

Jeg kom af sted igen og inden længe var jeg i Valença omkring kl. 13. Jeg fandt herberget, men det var lukket. Der stod at det skulle åbne kl. 13. Jeg ringede på alle tlf. numrene, men ingen svarede.

Så besluttede jeg mig for at gå videre op i middelalderbyen, som viste sig at være meget turistet. En masse turistforretninger og almindelige forretninger med alle varerne uden for butikken. Jeg satte mig ved en af de utallige barer og fik mig en dejlig frokost, såmænd tapas bacalao og salat

og en pastel de nata til dessert. Intet nyt under solen, men det var jo også sidste dag i Portugal.

Solen skinnede dejligt så jeg gik glad videre til næste by, som lå i Spanien, Tui på den anden side af floden Minho. Det var en rigtig dejlig middelalderby med masser af kirker og andre bygninger af kulturel interesse. Nåede dog kun at besøge katedralen.

Jeg fandt hurtigt herberget (6 €), hvor en meget stramtandet kvinde sad i receptionen. Det var næsten tyske tilstande med "ordnung muss sein". Blev anvist en køje og det var heldigvis en underkøje. Fik dejligt bad og vasket tøj - kom lidt i karambolage med den tyske kvinde (med barnebarnet) fordi jeg tog hendes vasketøj op, som hun havde lagt i blød. Hun blev så sur at hun ikke ville snakke til/med mig og det var jo i og for sig en lettelse ;-)

Herefter gik jeg ud i byen som var præget af en fiesta til ære for San Telmo, tror jeg. Der var højtalere ved enhver gadelampe, som gjaldede højt med musik og reklame for fiestaen. En utrolig larm må jeg sige. Jeg gik ud på caféstrøget og satte mig. Herefter gik jeg lidt rundt i byen, samt en tur nede langs marinaen. Her var ganske dejligt. Til sidst strejfede jeg omkring for at finde en restaurant. Var lidt sulten igen, da frokosten havde været meget let. Fandt til sidst et sted, hvor man kunne få meget lækker pilgrimsmenu til 7 €, og her sad det hollandske par sammen med et tysk par og spiste. Jeg kunne ikke nå at få dessert eller kaffe, fordi man skulle være hjemme inden kl. 21.30. De andre boede på et privat herberg til 15 €, hvor man først skulle være hjemme kl.22.30.

24.04.14 Porrino - 16 km

Det stod mildest talt ned i stænger om morgenen, da vi vågnede. Så det var på med alt regnudstyret. Jeg var superglad for at jeg havde set byen Tui i solskin dagen før. Jeg kom ud til en flot romersk bro som jeg beundrede og gladelig gik over og videre af en vej. Der var ingen skilte, men nu var det jo også Spanien, tænkte jeg. Der kom en mand imod mig og spurgte om jeg var på vej til Santiago, hvilket jeg jo ikke kunne benægte. Han rystede på hovedet og sagde at jeg var forkert på den. Han fulgte med mig tilbage over broen og viste mig dér en muslingeskal, som pegede ind i en dejlig skov. Tak for det! Her var rigtig dejligt, hvis det ikke lige havde regnet så meget. På et tidspunkt var der lidt tvivl om ruten, da pilene viste to forskellige veje. Jeg valgte dog at følge den vej, som også førte til en restaurant i Orbenile. Her ankom jeg dyngvåd til en meget fin restaurant uden et eneste menneske. Sad lidt og hvilede mig og lod alt mit våde udstyr stå og dryppe vand på det fine gulv. Til sidst gik jeg lidt rundt og søgte efter mennesker til at betjene mig og fandt en ung pige oppe på en værelsesgang. Fik så endelig min tiltrængte kaffe og dejlige napolitana med chokolade. Jeg sad der ekstra længe fordi jeg håbede at regnen ville stilne af, hvilket den imidlertid ikke gjorde. Så det var bare med at komme ud i det igen. Den tyske kvinde og barnebarnet kom også og hun værdigede mig ikke et blik ;-)

Inden længe kom jeg til den frygtede strækning som var ud af en befærdet landevej i et skrækkeligt industrikvarter. Kæmpe lastbiler kom kørende rimeligt stærkt og sprøjtede vand op fra de store vandpytter i vejkanten. Mine støvler, som ikke længere er vandtætte, var gennemblødte og jeg begyndte at svuppe i dem. På et tidspunkt stillede jeg mig i ly under et tag ved en tankstation, men

så så jeg, at der lå en bar lige ved siden af. Her gik jeg ind og fik kaffe og hun serverede churros til. Herligt.

Endelig nåede jeg ind til byen, som havde en meget dejlig bymidte med gågade. Herberget (6 €) var helt nyt og blev betjent af en meget imødekommende ung fyr, som gerne ville tale engelsk. Jeg fik det obligatoriske bad og gik herefter ud og fandt en dejlig restaurant, hvor jeg fik en skøn menu til 11 €. Hjemme på herberget igen, fik jeg siesta en times tid, og herefter gik jeg ned og handlede. Købte en flaske rødvin, da jeg tænkte at det var min tur til at dele. Jeg sad sammen med Branca og det tyske par og vi spillede et spil, der hed Quirkle som var ret sjovt. Da de andre gik i seng satte jeg mig endelig og skrev dagbog.

25.04.14 Redondela -15 km

Havde sat min alarm til kl. 06.30 da jeg havde et frygteligt rod i mine ting og gerne ville spise min indkøbte morgenmad inden kl. 08, hvor vi skulle være ude af herberget. Da jeg havde forladt byen, kom jeg ud i et dejligt skovområde. Alle træerne stod fantastisk grønne på dette tidspunkt, i alle mulige nuancer. Det var en fryd at se. Der var en lille stigning op til Mos, hvor der også lå et herberg, hvor en del af dem jeg havde fulgtes med havde overnattet. Da jeg havde siddet lidt kom Branca ind og hun havde det rigtig dårligt, svedeture, ondt i maven og svimmel. Jeg spurgte om hun havde spist og om hun havde taget de salttabletter, som jeg havde givet hende. Hun svarede benægtende på begge dele. Hun snakkede om at blive på herberget i Mos og vente til hun fik det bedre. Jeg fik hende til at tage nogle salttabletter, drikke vand og spise brød og sagde at jeg syntes at hun skulle fortsætte med at gå og at jeg gerne ville følges med hende i dag. Det ville hun gerne.

Så vi fulgtes ad. Det var lidt svært for mig at gå så langsomt som hun gik, men da det jo kun var 15 km denne dag, gik det jo nok.

I guidebogen stod der at der kom en stigning den dag på 235 meter. Det var nu ikke noget særligt. En enkelt stejl stigning på nogle hundrede meter, men ellers ikke noget man lagde mærke til.

Vi kom på et tidspunkt til en meget hyggelig bar, hvor barmanden var ret snakkesalig. Han havde en bog, hvor pilgrimme skrev i - og det gjorde vi også. Da vi gik, fik vi en ekstra "tostada con jamon". Sødt af ham.

Senere indhentede vi det hollandske ægtepar Kees og Josee, som går ekstremt langsomt og holder mange pauser. Så dem måtte vi overhale selvom Branca ikke gik ret meget hurtigere. Vi kom endelig til udkanten af Redondela og det var begyndt at regne igen. Men vi var meget heldige, for det var først da vi havde nået herberget at det begyndte at regne kraftigere. Hvilket det så fortsatte med resten af dagen. Og alle pilgrimme som kom ind senere, var rimelig våde. Jeg forslø Branca at vi gik ud sammen og spiste, hvilket jeg vidste at hun gerne ville. Vi fik anbefalet en dejlig restaurant af hospitaleraen, som lå lige rundt om hjørnet. Der var fyldt med mennesker (spanier) og ret hyggeligt. Vi fik en dejlig menu til 9 € - igen superbilligt.

Herefter hjem til en lille siesta, og mens jeg lå og vågnede ved 18-tiden, blev det ved med at vrimle ind med pilgrimme. Jeg tænkte at det måske var fordi kystruten møder centralruten her i Redondela.

Selvom det stadig regnede gik jeg herefter ud i byen. Der var nu ikke meget at se, så jeg endte på en bar med Wi-Fi, som dog ikke virkede pga. regnen, sagde de. Mens jeg sad og skrev dagbog tog regnen yderligere til, og jeg overvejede om jeg overhovedet kunne nå at komme ud at handle.

Jeg fandt dog et Eroski supermarked og fik købt ind til morgenmad. Herefter satte jeg mig i det lille bibliotek og læste i min bog.

26.04.14 Pontevedra - 19.5 km

Vi skulle være ude af herberget inden 8, så alle var tidligt oppe. Vasketøjet var endnu ikke tørt, så det blev pakket ned vådt. Det så regnfuldt ud, så jeg iførte mig regnudstyret. Det var nu ikke så meget det regnede og i løbet af dagen klarede det faktisk op og sidst på dagen kom solen også frem.

Ruten var ganske dejlig gennem det "sædvanlige" landskab i starten med vekslende små landsbyer, vinmarker og skov. Jeg gik langs Ría de Vigo, og indimellem havde jeg udsigt til fjorden. Skyerne hang desværre langt nede så det var så som så med udsigten. Der var en lille stigning som gjorde at jeg kunne holde varmen, og det var faktisk rigtig godt.

Der var en fantastisk duft i skoven efter regnen og regndråberne lå smukt på træernes blade.

Fuglenes fløjten efter regnen var også vidunderlig at lytte til og jeg var heldig at kunne gå alene en lang strækning i skoven.

Kom til Arcade, hvor der var sandstrand ved fjordbredden og en smuk bro over vandet. Der var rigtig mange caminokaffesteder som reklamerede med stempel til pilgrimspasset, nu hvor det var nødvendigt med to stempler pr. dag for at få et compostela. Det havde jeg nu ikke brug for, da jeg har adskillige i forvejen.

Jeg fandt derfor et fint konditori, hvor jeg fik kager og brød i overmål samt en kæmpe kop kaffe. Så var jeg ligesom dækket ind for resten af dagen.

Min næste pause holdt jeg ved et picnicsted, hvor jeg fik spist lidt mere af alt mit medbragte brød fra konditoriet. Den belgiske kvinde, som havde problemer med sit skinneben kom. Hun havde været på hospitalet og fået en kæmpe bandage og piller og creme og besked på ikke at gå mere. Det skulle/ville hun imidlertid. Jeg fik senere at vide af nogle andre, at hendes mand var død sidste år og at denne tur skulle være afslutningen på hendes sorgperiode og starten på en ny periode.

Derfor var det så vigtigt for hende at færdiggøre caminoen. Og det kunne jeg jo godt et sted sætte mig ind i, selvom hun højst sandsynligt gjorde skade på sit ben.

De sidste kilometer ind til byen gik via en lidt befærde landevej. Der var mulighed for en omvej via en gule rute, men jeg vidste ikke hvor lang den var og foretrak derfor at tage landevejen. Jeg kom ind til et industrikvarter med en meget dårlig energi. Her var både busstation og togstation og herberget lå her også. Men jeg havde heldigvis allerede besluttet ikke at overnatte her, da det lå 1,5 km uden for Pontevedra.

Efter et lille stykke tid kom jeg ind til byen, som havde et meget fint historisk centrum. Faktisk viste det sig at byen var en betydningsfuld pilgrimsby med mange historiske bygninger, som jeg senere besøgte. Her og nu gik jeg efter en af de små pensioner, som var nævnt i guidebogen. Kunne ikke helt finde ud af gaderne og måtte spørge en ung mand om hjælp. Han fandt en anden lille pension

(som også var i bogen) lige rundt om hjørnet, så det var jo heldigt. Et lille fint værelse med Wi-Fi, TV og eget bad og toilet til 20 €. Det var da endnu engang rørende.

Jeg fik et hurtigt bad og gik ud for at få noget at spise. Mødte Branca udenfor og kunne henvise hende til stedet, hvor hun så også fik et værelse.

Jeg fandt en dejlig restaurant og fik 3 retter og vin og kaffe til 16 €. Det var virkelig godt og jeg havde meget lyst til at gå "hjem" og fordøje og få en velfortjent siesta. Men i stedet gik jeg rundt i byen, mens det endnu var lyst og der var en lille smule sol. Men det var faktisk ret koldt, 12 grader. Så jeg blev rigtig kold. Fik købt frugt, vand, vin og ost så jeg kunne hygge mig hjemme i soveposen. Kunne dog ikke få flasken trukket op og jeg havde heller ikke noget glas, så det var ligesom mission impossible. Det viste sig også at jeg slet ikke var sulten ;-)

Fik kigget lidt på muligheden for at tage bussen fra Santiago til Porto, men købte ikke nogen billet. Jeg ønskede at være lidt åben for mulighederne lidt endnu.

27.04.14 Caldas de Reis - 21,5 km

Stillede alarmen til kl. 7, selvom jeg i princippet kunne sove så længe jeg ville. Men det ville alligevel være rart at komme af sted i ordentlig tid, hvilket jeg så gjorde kl. 08.30. Det var rimelig koldt stadigvæk, men heldigvis ingen regn. Efter et kort stykke tid kom jeg til en skøn, skøn skov med en smal jordsti og jeg tænkte at nu kunne jeg igen nyde naturen i stilhed som i går. Men nej, det skulle ikke være sådan. Der kom tonsvis af cyklister kørende som skulle forbi hele tiden og det gik bestemt ikke stille for sig. De var meget søde og sagde bom caminho og bom dia (de fleste var portugisere eller galicier), men de råbte også til hinanden hele tiden. Jeg tror ikke de alle sammen var på caminotur, snarere foregik der et løb af en slags med deltagere at mange hundrede personer. Jeg blev faktisk noget irriteret over at de skulle ødelægge min oplevelse af stilhed her på denne skønne strækning. På et tidspunkt fandt jeg heldigvis en skøn blomstermark med udsigt over skoven. Jeg satte mig og forsøgte at abstrahere fra cyklisterne der til stadighed passerede forbi. Men det var en dejlig plet jeg havde fundet, og jeg fandt ind til min indre ro igen. Da jeg kom ud af skoven kom jeg til et sted med 3 eller 4 caminobarer (med stempelmulighed) hvor alle cyklisterne og de vandrende sad. Så jeg skulle ikke nyde noget men fortsatte bare. Mødte herefter Branca, som havde fået mere fart på.

Lidt senere kom der en anden mere lokal bar, hvor jeg fik dagens første kop kaffe. Herefter gik det lidt afvekslende mellem landevej og markveje. Jeg indhentede Branca på et tidspunkt, hvor hun sad og holdt pause med den belgiske kvinde, Helga. Herefter fulgtes Branca og jeg ad det sidste stykke vej, nu vi havde mere eller mindre det samme gå-tempo.

Resten af vejen til Caldas de Reis var ikke noget særligt, men byen så ud til at være meget hyggelig. Det var her der var varme kilder bl.a.

Vi fik bad og gik ned til en lokal restaurant, som guidebogen havde anbefalet Taberna O'Muino. Vi kunne sidde ude lige ned til floden, som løb igennem byen. Der var totalt fyldt op med spanier, da det var søndag og alle var ude at spise. Det var et rigtig kød-sted, hvor man kunne se kødet i køleskabe ved indgangen. Vi valgte grillet skinke-stænger, som blev serveret med patatas fritas og

røde pimientos - alt sammen saltet meget lækkert. Det smagte ganske vidunderligt og hele atmosfæren var herlig. Rødvinen blev serveret i små skåle og vi fik nok af det. Vi kunne ikke få kaffe men fik i stedet en Orujo med kaffesmag. Og SÅ var jeg klar til en siesta. Sov næsten et par timer - herligt. Herefter gik jeg ud i byen, hvor der faktisk ikke var så meget mere at se, end vi havde set på vejen ind. Det var blevet forbudt at dyppe fødderne i det varme vand ved kilden, så det var jo ærgerligt. Jeg ledte efter et åbent supermarked, men det var jo søndag eftermiddag på landet, så alt var lukket. Gik til sidst ind på den bar, der lå lige ved siden af herberget. Her sad Branca sammen med de to fyre fra New Zealand. Vi sad og snakkede lidt indtil ved 21-tiden, hvor vi alle gik ind på herberget, og jeg fik skrevet dagbog, da jeg ikke var træt endnu.

28.04.14 Padron - 18 km

I dag startede vi igen ud i tåge og småregn. Det første stykke gik igennem en skøn skov med rigtig mange forskellige træer. Der var noget næsten mystisk over skoven med disen og stilheden. Der var heldigvis ingen cyklister den dag. Så jeg nød denne strækning, selvom jeg var noget våd da jeg kom frem til første kaffebar. Her sad flere af de andre og fik dagens første kaffe. Jeg fik tostadas, friskpresset appelsinsaft og en kæmpe kop kaffe med mælk, som jeg næsten ikke kunne drikke.

Et lille stykke tid herefter kom ruten igen ind på jordstien og gik igennem en herligt blandet skov og landbrugsområde krydret med små landsbyer. Ganske vidunderligt. Jeg holdt en lille pause på en bænk på en bro over en lille bæk, der klukkede så fint. Åh, tænkte jeg. Det var strækninger som disse der skulle være rigtig mange flere af.

Men kort efter var vi igen ude på de små landeveje. Kom forbi en kaffebar hvor de fleste sad, men jeg havde jo lige holdt pause og jeg orkede faktisk heller ikke al snakken. Nu var jeg lige blevet dejlig stille indeni. Desuden havde jeg set i guidebogen at der skulle komme en middelaldercafé kun for pilgrimme, og den ville jeg gerne prøve. Den hed Mesa de Piedra, og der var også skilte til den et stykke tid, men de forsvandt og jeg fandt den aldrig, desværre. Derimod blev jeg indhentet af en tysker, som jeg havde hilst på tidligere. Også han ville gerne snakke, så vi fulgtes ad ind i byen. Han gik godt nok noget hurtigere end mig, så jeg begyndte at sakke lidt bagud, da jeg ikke ville øve vold mod min fod. Der havde været fiesta om søndagen, så den smukke indgang langs floden og gennem en smuk allé var noget spoleret af et kæmpe Tivoli og lamper og glimmerhalløj i træerne. Vi fandt dog den romerske bro, der førte op til herberget, som var indrettet i et gammelt middelalderhus. Dejligt rustikt og med flotte trækøjesenge. Det kostede de sædvanlige 6 €.

Efter bad og lille tøjvask gik jeg ud at spise med Branca. Havde læst om en god restaurant O'Pememteiro hvor man bl.a. kunne få de lækre pimientos de Padron. Fandt først nu ud af at denne tapas har sit navn fra denne by!!!

Vi kunne ikke finde den og spurgte en gammel mand om hjælp. Han fortalte at de fleste restauranter var lukket i dag mandag pga. fiestaen dagen forinden. Nå, det var jo en skam, dog lykkedes det os at finde en tapasbar hvor vi fik lakselasagne og ost med marmeladestykker. Hjemme på herberget hvor vi forsøgte at få en siestasøvn vrimlede det ind med meget højrøstede portugisiske pilgrimme i en stor gruppe de fleste af dem. Der var bestemt ingen hensyntagen til os

der prøvede at sove eller skiltet på væggen med guarar silencio . Så det blev ikke til så meget søvn. Jeg gik ud og fandt en Wi-Fi bar og fik lagt noget på facebook. Senere slentrede jeg lidt rundt i byen, som egentlig ikke bød på så meget, syntes jeg. Til sidst fandt jeg dog en bodega nede ved floden, som havde den længe ønskede pimientos de Padron. Jeg hentede Branca, da jeg havde lovet hende, at hun skulle smage dem i denne by. Hvilket så også lykkedes.

Der var ingen tæpper i herberget og der var faktisk koldt i den store, gamle stenbygning. Så jeg sov med ulden sweater og tykke leggings for at kunne holde varmen. Det lykkedes og jeg fik da sovet.

29.04.14 Santiago de Compostela - 25 km

Gruppen af portugisere startede meget tidligt (før 6) med at pakke deres ting og derefter trampede de igennem sovesalen med støvler på. Så satte de sig i køkkenet og nærmest råbte til hinanden. Vi andre lå blot i vores soveposer og ventede på at de skulle gå. Det var garanteret en af de grupper som skulle gå de sidste 100 km. Mon hvorfor de ikke kunne vise hensyn var jo lidt underligt.

Igen var det regnvejr da jeg gik af sted og det fortsatte hele dagen. Så da jeg ankom til Santiago var jeg godt våd, både af regnen, men også pga. "kondens", da jeg svedte en del. Terrænet gik i starten ligeud, men efter halvdelen af strækningen kom der en stigning på 260 meter op til Monte Agro, som er det sted på den portugisiske camino, hvor man kan se katedralen i Santiago for første gang. Det var dog kun muligt at ane den vagt i det fjerne pga. skyerne som hang lavt.

Inden jeg nåede hertil var jeg kommet forbi herberget i Teo, som lå midt ude i skoven 10 km fra Padron. Her var der flere, der ville overnatte for at have kortere til Santiago dagen efter. Klokken var imidlertid kun 11 da jeg var der, så det ville jo være en rimelig lang dag i et øjensynligt koldt herberg in the middle of no-where. Og jeg havde kun godt 15 km tilbage.

Jeg gik og talte ned på kilometerstenene, og det gik faktisk ret hurtigt på trods af regnen. Det sidste stykke ind til centrum føles altid langt, fordi man hele tiden tror man er der. Men Santiago er jo en stor by. Denne gang kom jeg jo ind ad en ny vej, og jeg var spændt på, hvor det var jeg endte. Det viste sig at være ved parken for enden af gågaderne. Så var jeg jo straks stedkendt. Fik et bykort på turistinformationen og fortsatte op ad gaderne uden rigtig at vide hvor jeg ville bo.

Pludselig stod jeg ved Plaza de Fonseca med det lille hostel, hvor jeg tidligere har boet. Så selvom et enkeltværelse kostede 36 €, var det her jeg skulle bo. Det var også rigtig dejligt, og så var der hårtørrer, så jeg både kunne få tørret mit hår efter badet, men også min jakke og støvler, som jeg jo skulle have på ud i byen.

Jeg fandt et dyrt tapas sted, men det smagte rigtig dejligt, og jeg var ret sulten efterhånden. Gik i supermarked og købte nogle små flasker Cava, så jeg kunne "fejre" at jeg havde gået den portugisiske camino. Ikke at jeg følte noget særligt andet end lyst til at komme væk fra byen og regnvejret hurtigst muligt. Men det var vel også efterhånden 10. gang jeg var i Santiago, og jeg kunne mærke at byen ikke trækker så meget mere.

30.04.14

Tog med bussen fra Santiago (i øsregnvej) til Porto. Det var sjovt at køre igennem mange af de byer, jeg havde gået igennem. Jeg havde besluttet mig for at gå kystruten fra Porto til Vigo i Spanien. Så jeg havde et sammenligningsgrundlag.

I Porto fandt jeg en pension som lå i nærheden af Yes Hostel, hvor jeg boede sidst, så jeg kendte området. Lille fint værelse med eget bad og balkon til 30 €. Jeg bookede til to dage. Der hørte en restaurant til og "lillemor" tilbød at lave comida til mig, selvom hun egentligt havde lukket, da klokken allerede var blevet langt over fire. Hun pralede med ægte portugisisk hjemmelavet mad og vin. Det smagte også godt, men det levede ikke helt op til prisen syntes jeg.

Jeg startede et vaskeprojekt, og gik lidt ud i byen, inden jeg satte mig på balkonen og nød den sidste mini-flaske Cava inden sengetid.

01.05.2014

Fortsatte vaskeriet så jeg kunne få tøjet ud at hænge på balkonen i solen, som den dag skinnede fra en skyfri himmel. Gik ud for at finde et Wi-Fi sted, men det lykkedes ikke lige starten. Gik ned til floden, hvor der var første maj arrangement. Her blev jeg resten af dagen og hyggede mig med alle de andre glade mennesker.

Spiste om aftenen i restauranten, hvor jeg boede. Der var propfyldt, men igen levede det ikke op til omtalen. Aftalte morgenmad næste dag kl. 07.30.

Tur 3: Fra Porto til Vigo ad kystruten

02.05.14 Marinha - 22 km

Efter Morgenmaden gik jeg ned til metrostationen. Havde dagen før studeret og gennemskuet systemet, så jeg mere eller mindre var klar over hvilke linjer jeg skulle tage. Tog op til Vila do Conde, hvor jeg var drejet fra kystruten 2 uger tidligere (se beskrivelse af etappen ovenfor). Gik hen til pladsen og satte mig i solskinet og fik en kop kaffe. Herefter forsøgte jeg at genfinde den pil jeg vidste jeg havde set, da jeg var her sidst. Det lykkedes nu ikke, så jeg gik bare op gennem byen og drejede ned mod vandet. Jeg havde nu ikke længere noget etapekort, men kun navnene på de byer, hvor der var overnatningsmuligheder. Så jeg var noget afhængig af god afmærkning. Der var nu ingen pile ved vandet, men en dejlig promenade som jeg fulgte helt til efter Póvoa de Varzím. Og først herefter dukkede der enkelte meget slidte pile op. De fortsatte langs vandet et godt stykke tid. Der blæste en meget kraftig nordenvind, så jeg måtte stride mig af sted i modvind, som også var lidt kold. Så da ruten på et tidspunkt desværre drejede væk fra vandet var det alligevel dejligt at komme op i læ. Jeg gik i et landbrugsområde med mange hangar-agtige overdækninger med grøntsager. Ret kedeligt langs en lille landevej hvor der ikke var mulighed for et pausested. Men det lykkedes mig alligevel på et tidspunkt ved at gå lidt væk fra caminoen at finde et sted, hvor jeg kunne rulle mit underlag ud og lægge mig i solen og hvile ryggen.

Senere kom jeg igennem Fao hvor der faktisk lå et ungdomsherberg, fandt jeg ud af senere. Så der var altså mulighed for overnatning her!! En lille hyggelig landsby, var det også. Men jeg regnede med at skulle overnatte i Esposende, så jeg gik videre over floden. Da jeg var kommet et godt stykke ind i byen og stadig ikke var stødt på herberget, mødte jeg en japansk pilgrim, som spurgte om jeg talte spansk. Da jeg svarede bekræftende, begyndte han en lang fortælling om at der for det første ikke var noget herberg. Det lå 4 km længere uden for byen. For det andet spurgte han om jeg havde set en kvinde med en rød Osprey rygsæk. Det var hans partner fra Costa Rica (hvor han også selv boede) som var sakket bagud fordi hun havde så mange vabler. For at lette hendes vægt havde han ud over at bytte hendes store og tunge rygsæk med hans egen lille og lette, også taget hendes taske med hendes pas, pilgrimspas, penge og mobil. Så hun var ude af stand til at gøre noget som helst, næsten. Fumio (japaneren) gik rundt i et par timer og ledte efter hende, men kunne ikke finde hende. Han havde derimod mødt en "betydningsfuld" pilgrimsmand Manuel Rocha, som ville køre os alle tre til herberget, når vi fandt hende. Jeg satte mig og fik en øl og en gusten sandwich (francesinha) på et cafeteria. Fumio kom senere helt oprivende og fik også en øl. Pludselig dukkede Manuel op og sagde at han havde ringet til herberget som havde fortalt at Rosibel, som kvinden hed, var kommet gående dertil!!!

Så vi kom hurtigt af sted i Manuels varebil og i Røde Kors, som stod for herberget (gratis), sad hun meget forknytt og træt. Hun blev undersøgt af en sygeplejerske og fik en forbindelse på. Jeg ved nu ikke hvor alvorligt det var.

Vi fik sagt tak og farvel Manuel og han kørte igen. Foruden os var der kommet to spanske kvinder. Jeg gik ned i supermarkedet og købte ind til aftens- og morgenmad – som bestod af det samme nemlig yoghurt og frugt. Herefter gik jeg til ro.

03. 05.14 Viana do Castelo - 24 km

Jeg kom af sted ved 8-tiden i det skønneste solskinsvejr. Gik igennem små landsbyer på de velkendte toppede brosten. Der var knapt ophold mellem byerne - igen var det som om det var én lang landsby. Men de hed noget forskelligt. Der var smålandbrug langs vejen og arbejdende kvinder med røven i vejret. Jeg gik et stykke oppe i forhold til vandet og havde en skøn udsigt over havet indimellem. Der var rigtig meget sand i gaderne, så det må blæse kraftigt indimellem, som jeg jo også opdagede dagen før. Der var ikke rigtig nogen kaffebar at se, men et sted kom der en mand ud af en lade og spurgte om jeg ledte efter et sted at få kaffe. Jeg må have set meget kaffetrængende ud. Baren lå lidt nede af en sidegade og der var ingen indikation på at den lå der. Det synes jeg generelt de har været meget dårlige til her på kystruten. Det er en service for pilgrimme, men de tjener da også på os, hvis vi kommer, skulle jeg mene.

Efterhånden begyndte skiltningen at blive noget mere synlig. På et tidspunkt kom der ligefrem store sten med indskrifter og optegning af ruten. Der kom et par cyklister forbi mig på et tidspunkt - de eneste jeg mødte på ruten den dag.

Herefter gik ruten opad og ind i den dejligste skov med små slyngede stier. Dog var der på et tidspunkt også en lang mudret strækning, men heldigvis havde solen tørret det meste. Det var ganske vidunderligt at gå herinde i skoven. Jeg fandt en lysning et sted og rullede mit underlag ud og holdt en dejlig pause. Det blev dog for varmt på et tidspunkt, da der ingen vind var.

Ruten fortsatte ret længe på disse små stier og jeg var helt overstadig, især da der også kom et vandfald til som løb langs stien. Så var alt bare perfekt.

Det gik højere og højere op og til sidst endte jeg oppe ved en Santiago kirke. Herefter gik det igen nedad ad små veje og til sidst endte jeg nede ved floden som jeg skulle over via Ponte Eiffel. Den lignede også et Eiffel tårn, der lå ned. Manuel havde dagen før forklaret mig hvor herberget, som lå i et kloster, lå, noget med for enden af broen og så.... Jeg så en gul pil gå til venstre ind i byen og fulgte pilene igennem byen, indtil jeg tænkte at jeg hellere måtte spørge. På turistkontoret var der en meget omstændelig dame, som fortalte mig om alle seværdighederne i byen indtil jeg stoppede hende og sagde at jeg nok ikke nåede at se så meget, men bare gerne ville finde herberget. Det viste sig så at det lå lige til HØJRE, når man kom ned fra broen. Jeg havde faktisk set det, men tænkte at det var en kirke. Så måtte jeg gå hele vejen tilbage igennem byen igen, så noget fik jeg da set af den.

Da jeg ringede på døren til klosteret, kom der en tussegammel mand og lukkede op. Også han var meget omstændelig og helt utrolig langsom og glemsom, så det tog sin tid før jeg blev vist ind i selve herberget (6 €). Der var kommet et fransk par - meget bohemeagtige - som jeg senere kom til at følges lidt med. De havde i øvrigt gået helt fra Lissabon langs kysten og selv fundet vejen. Så det kan altså lade sig gøre.

Efter bad og tøjvask kom jeg ud i byen igen - følte efterhånden jeg kendte den. Tog den første lille restaurant i en af gågaderne hvor en menu kostede 5 €. Det var jo rimeligt billigt og selvom portioner ikke var store var der nok mad til mig. Dog var kaffe/dessert ikke inkluderet i weekenderne (det var lørdag) men det stod ingen steder. Så jeg besluttede at finde et Wi-Fi sted og få kaffe og kage. Jeg ledte i rigtig lang tid, så jeg til sidst kunne byen udenad. Til sidst opgav jeg og satte mig på en udendørs cafe i solen nede ved floden - og så havde de selvfølgelig Wi-Fi her. Jeg fik skypet med min datter og børnebørnene. Dejligt.

På vej hjem kom jeg forbi et panaderia (supermarkederne havde lukket) og fik købt noget brød og juice til morgenmad og en øl og en lille sandwich til "aftensmad" i køkkenet inden sengetid.

04.05.14 Caminha - 28 km

Jeg havde besluttet at gå langs kysten den dag. uanset hvad pilene viste. Så jeg fulgte det bykort jeg havde fået på turistkontoret og fandt med lidt hjælp ud til vandet. Her viste det sig, at der gik en dejlig sti langs vandet de næste 18 km. Flere steder var den sammenfaldende med både PR ruten og en lokal rute, så jeg kunne bare følge afmærkningerne. Nogle gange gik det op i klitlandskabet, andre gange gik jeg direkte i vandkanten i sandet. Men det meste af tiden var der en lille sti med sten et lille stykke fra vandet. Der var mange gamle vindmøller her. Ruten var utroligt smuk og jeg

gjorde holdt mange gange bare for at sidde og nyde synet og lytte til havets brusen. Det var en ret spirituel oplevelse.

På et tidspunkt rullede jeg også liggeunderlaget ud i sandet og lå en times tid - faldt vist nok i søvn. Strandene langs ruten var ikke særligt velbesøgte, hvilket også betød at ingen af de få strandrestauranter der var, havde åbent. Flere af dem var også lukket helt ned pga. krisen vel sagtens. Men betød jo at der intet var at få på de 18 km langs vandet. Det havde været rart at vide fx fra en guidebog, da jeg ikke slæbte mere mad og drikke med mig end højst nødvendigt.

Til sidst kunne jeg se på Pocket Earth, at stien langs vandet ikke fortsatte længere. Jeg havde heller ikke mere vand, så jeg var nødt til at søge op til en restaurant. Fandt også en ret hurtigt fyldt med søndagsgæster, og det viste sig også at det var mors dag. Så derfor var der fyldt op. Det franske par sad der allerede og spiste og var i fuld gang med en snak med nabobordet med et portugisisk par. Franskmændene talte kun fransk - så jeg kunne høre, at der var meget der gik tabt i kommunikationen. Men de havde det sjovt.

Jeg fik dejlig suppe og derefter et kæmpe fad cabrito (mørt gedekød) som jeg kun kunne spise en lille del af selvom jeg var hundesulten. Da jeg skulle betale sagde tjeneren, at jeg kun skulle betale 50 centimos for retten (den kostede ellers 8 €) da jeg jo ikke havde spist noget. Det var sørme en fin gestus, syntes jeg.

Herfra var det bare lige ud ad landevejen mere eller mindre indtil jeg ankom til Caminha. Som altid var de sidste km igennem byen meget lange. Men jeg besluttede at jeg ville sætte mig ved en landeveysbar i solen og få en kold øl, inden de sidste km. Det gav lige lidt ekstra kræfter, syntes jeg. Herberget var rent undtagelsesvist afmærket på Pocket Earth, så det var til at finde. På vej ind kom en ung tysker ud, som jeg havde set i Viana do Castelo. Han fortalte mig koden til døren, så det var bare at gå derind. Her mødte jeg igen Rosibel og Fumio, som havde taget toget lidt frem og tilbage dagen før og også gået lidt. Man skulle selv indskrive sig i bogen, og betale efter lyst. Så jeg gav de obligatoriske 6 €.

Det var blevet sent, så jeg skyndte mig at bade og komme ud og finde det obligatoriske WiFi sted. Det lykkedes også, og her sad tyskeren og havde lige spist. Vi fik en lille snak om, hvad vi skulle gøre næste dag, da færgerne mellem Caminha og A Guarda var blevet midlertidig nedlagt vist nok pga. uoverensstemmelser mellem Portugal og Spanien. Vi lavede en løs aftale om at finde en fisker, der kunne sejle os alle seks over floden næste morgen.

05.05.14 A Guarda - 20 km

Vi fulgtes alle seks ud af herberget og ville finde havnen. Det var nu ikke så let, en mand sagde den lå 3 km herfra. Claude, den franske mand, som var meget udadvendt og opsøgende, selvom han kun talte fransk, fik kontakt med en mand, som sagde han kunne finde en anden mand, der ville sejle os over. Han skulle lige hente sin mobil et sted, så ville han ringe til ham. Da han ikke kom, gik Claude ud for at finde ham. Han lovede at komme tilbage inden 10 min. Chancen for at han ville var fifty- fifty, da det jo var ulovligt. Da der var gået 20 minutter besluttede vi os for at tage toget til Vila Nova de Cerveira. Herfra var der en bro over floden, og vi ville så gå tilbage til A Guarda. Tyskeren gik nu hele vejen til Valença, og herfra ville han fortsætte ad camino central. Dette er bestemt en god løsning, så får man både gået lidt af kystruten og lidt af camino central.

Jeg blev undervejs fra toget til broen over floden kontaktet af en englænder, som var bosat i byen. Han fortalte at der var en footpath langs floden, som var meget smuk. Den skulle vi bare følge. Han sagde desuden at der var omkring 7-9 km. Det passede nu ikke, da det viste sig at være omkring 20 km. Men han havde ret i at det var en fantastisk smuk tur. Jeg gik lidt vild i stierne, som der var mange af. Men fulgte indimellem også en PR rute. Fik også holdt pause både ved en lille bar og på en eng med den skønneste udsigt over floden.

Til sidst gik jeg ifølge Pocket Earth op til landevejen, hvor jeg fandt en restaurant. Her fik jeg en menu del dia til 7 €. Så det var jo igen rørende. De sidste kilometer ind til A Guarda var som sædvanlig lidt trælse, men igen satte jeg mig ved en bar i starten af byen og fik en kold øl i solen. Herefter fandt jeg pile som jeg fulgte, og de førte mig lige til herberget hvor Fumio og Rosibel allerede var kommet. Vi havde jo mistet en time ved at komme til Spanien, så klokken var allerede 6. Efter et lille hvil gik jeg ud i byen til mit sædvanlige WiFi sted. Fik blot et glas rødvin og et par canapeer, da jeg jo næsten lige have spist.

Der var rigtig dejlige hovedpuder og et dynetæppe, så jeg sov bedre end de foregående nætter, hvor der hverken havde været puder eller tæpper. Og jeg havde desværre glemt min lille hovedpude i bussen til Porto.

06.05.14 Aguncheira (Mougas) - 18 km

Kom af sted uden egentlig morgenmad, da jeg ikke havde fundet et supermarked aftenen før. Spiste bare af min mandel/rosin blanding, som giver både salt og sukker til at gå på. Gik ikke ind på en kaffebar i byen, da jeg regnede med at der ville komme en lidt senere. Det viste sig ikke at være tilfældet. Hvad der lå af sparsomme restauranter var lukkede, lige indtil jeg kom til Oia efter 15 km. Det er altså noget man skal tage højde for på denne strækning - i hvert fald på denne årstid.

Ruten fulgte vandet det meste af tiden med udsigt til havet og de smukke klipper. Meget af tiden gik jeg på en cykelsti. Den fulgte for det meste landevejen, men gik også både længere ned mod vandet, igennem dejlige skovområder eller lidt op i bjergene på den anden side af landevejen. Så det var dejligt afvekslende. På et tidspunkt indhentede jeg en kvinde, som jeg længe havde set foran mig. Vi faldt i snak og hun fortalte mig hvilke caminoer hun havde gået, og at hun hver dag gik fra A Guarda til Oia, hvor hun boede for at træne til sin næste camino (dog uden rygsæk). Hun fortalte også at det var hendes tante der havde herberget, hvor jeg skulle bo. I Oia var der et stort flot kloster som hun var ved at fortælle om, da vi i byen kom forbi en lille hyggelig restaurant, og jeg sagde at her måtte jeg altså ind, hvorfor vi skiltes. Det viste sig oven i købet at være en WiFi bar så jeg fik lige lagt noget op på min FB side, mens jeg fik kaffe og canapeer. Imens jeg sad der kom Claude og Dominique forbi. Noget overraskende for mig bestilte de skaldyrssalat og vin - men klokken var også allerede over 12. De var virkelig et par gourmander. Jeg var mentalt ikke nået længere end til formiddagskaffen.

Da jeg på et tidspunkt igen ville opad på den anden side af vejen, fordi pilene viste den vej, råbte en tyk mand efter mig. Caminoen gik altså ikke den vej, skulle jeg bare vide. Vi diskuterede lidt

frem og tilbage, jeg viste ham min gps som også sagde at Mougas lå deroppe. Men der var i hvert fald ikke noget herberg der. Det vidste han helt bestemt. Mougas lå derude ved vindmøllen, som jeg kunne skimte i det fjerne. For at føje ham fortsatte jeg så ud af landevejen, men var hele tiden usikker på hvor det herberg skulle ligge. Også her ville en guidebog have været til god hjælp. Men til sidst var der afmærkning til et Albergue Turistico, som viste sig at være det rigtige, selvom byen hed noget andet. Lidt forvirrende. Men stedet var dejligt. Det var privat og kostede 10 €. Der var sengelinned og håndklæde og en bar/restaurant lige ved siden af. De havde nu ikke noget særligt spændende på menuen. Kun bocadillos med meget trist brød midt på dagen. Om aftenen var udvalget en smule større, men da jeg fik bare en ensalada mixta.

Efter bad og tøjvask og en lille lur, satte jeg mig udenfor, da solen var begyndt at titte lidt frem igen. Jeg fik skrevet lidt dagbog, som jeg havde forsømt de sidste dage.

Kl. 22 var vi alle gået til ro.

07.05.14 Baiona - 13 km

Jeg kom af sted kl. 8.30, men baren åbnede først kl. 9, så det blev igen uden morgenmad. Vi havde fået at vide at der lå et hotel 1,5 km væk, så det satsede jeg på. Heller ikke det var åbent, ligesom de næste steder, jeg kom forbi. Det så ud som om det havde været et rigtig fint sommerferieområde med campingpladser og små pensionater. Men alt så nu meget nedlagt ud. Lidt trist at tænke på, hvor meget krisen også har påvirket denne del af Spanien.

Jeg valgte at gå på cykelstien langs vandet og ikke følge pilene, som denne dag gik op i bjergene for at skære et hjørne af ruten. Men da jeg i forvejen ikke skulle gå så langt ville jeg hellere gå langs vandet end knokle op i bjergene. Jeg kom ud til "hjørnet" med fyrtårnet og kunne herefter se Baiona inde i bunden af bugten. På vej derind fandt jeg dog en restaurant, der var ved at åbne og jeg kunne få mig en tiltrængt kop kaffe, men stadig ingen mad. Havde dog taget salt og sukkertabletter for at være på den sikre side med hensyn "væskebalancen".

Inde i Baiona gik jeg straks til turistinformationen og fik udleveret et kort over byen og overnatningsmulighederne. Der var nemlig ikke noget herberg i byen. Jeg satte mig på et cafeteria og studerede kortet. Baiona har et lille fint historisk kvarter, der ligger lige ned til lystbådehavnen og de to små strande. Der er også en stor middelalderborg. Stedet er vist godt besøgt af spanierne om sommeren. Jeg fandt et lille hotel til 30 €, som lå meget smukt lige i centrum. Da jeg havde badet og gik ud på gaden, så jeg det franske par, som var ved at bestille noget at drikke på en lille fortovscafé. De inviterede mig på et glas, og vi sad og snakkede lidt om vores caminoture. Især Claude havde gået mange caminoer alene. De havde i øvrigt mødt hinanden på caminoen i Frankrig fra Le Puy for 3 år siden. De ville gå lidt længere, så vi sagde farvel og tak for godt bekendtskab, da vi ikke vidste om vi ville se hinanden i Vigo, da der ingen herberg er og byen er stor.

Jeg fik en menu på en fortovsrestaurant, dejlig fisk, men desværre med brændte pimientos de Padron. Da dessertkagen heller ikke var god, måtte jeg klage igen. Jeg fik dog denne gang en ny dessert, friske jordbær med flødecreme. Den var til gengæld god.

Herefter lagde jeg mig ned på denne lille strand og fik en lur i solen. Herligt! Senere satte jeg mig i hotellets bar hvor der var Wi-Fi og fik ordnet "kontorarbejdet" og skrevet lidt dagbog. Aftensmaden på værelset bestod af halvdelen af næste morgens morgenmad, da man bl.a. kun kan købe 4 små yoghurter ad gangen.

08.05.14 Vigo - 24 km inkl. omvej rundt på en lille tange.

Kom af sted ved 08.30 tiden og vejret var lidt overskyet, men det så ud til at ville blive en fin dag.

Jeg tænkte at det var dejligt, at jeg kunne gå i "mål" denne gang i solskin.

Jeg gik det første stykke langs de mange små fjorde og små byer og forsøgte at finde vejen via min gps. Det lykkedes også nogenlunde og pludselig kom der grønne pile, som jeg tænkte var til Camino Litoral, altså den rute der går aller tættest ved vandet. Den fulgte jeg så gladeligt og da der tilstødte en PR rute (gul/hvid) tænkte jeg, at så kunne jeg jo bare følge den også. Jeg kom igennem nogle meget små og hyggelige "byer" med en masse opslag om alternativer kurser og behandling. Så jeg tænkte at det nok var et sted, hvor der boede "alternative" mennesker. Det kunne jeg godt forestille mig, da stedet lå afsides og meget smukt og med en skøn energi. Jeg gik derfor glad videre og pludselig stod jeg ved en korsvej og skulle tage stilling til hvad jeg ville. En af mulighederne var at følge PR ruten langs kysten på en lille tange, hvor der skulle være flere skønne udsigtspunkter. Jeg stod lidt og funderede over hvad jeg skulle. Jeg besluttede mig for, at jeg ville have den maksimale vandring ud af det den sidste dag og drog derfor videre ad stien. Det blev jeg rigtig glad for selvom strækningen var længere end jeg havde troet og med flere stejle stigninger. Men skoven var utrolig smuk og udsigterne over de små klippeøer helt vidunderlig. Og der var kun mig og stilheden. Jeg tog det hele ind og opnåede en dyb indre ro. Da jeg kom "ud" af området igen, opdagede jeg, at jeg ikke var langt fra den kirke, som jeg havde siddet ved for mere end 2 timer siden. Så en omvej var det altså også.

Jeg besluttede at jeg herefter ville finde en lille landevej og så blive på den, da jeg jo også skulle i mål den dag.

Der var smuk udsigt over vandet fra landevejen, som jeg fulgte helt til udkanten af Vigo hvor strandene begyndte. Jeg gik ned til vandet igen og fulgte strandpromenaden et langt stykke. Fik en god salat og en øl på en bar undervejs. Havde besluttet, at jeg ville forbi busstationen og købe min billet til Lissabon næste dag. Men jeg kunne ikke finde busstationen på Pocket Earth, som strejkede igen. Men jeg gik ud fra, at den lå et stykke inde i byen. Derfor fandt jeg en lang boulevard som førte ind til centrum. Men den blev bare ved og ved og jeg var ved at være lidt træt af at gå på den kedelige vej. På en bar spurgte jeg, hvor langt der var til busstationen. Der var langt at gå, sagde han. Men jeg kunne tage bussen. Mens jeg stod og ventede kom der en taxa som jeg prajede. Det var jeg glad for, for der var virkelig et stykke vej. Men det kostede dog kun 6 €. Jeg fik min busbillet til næste dag og valgte så at tage en taxa til bymidten så jeg kunne opleve lidt af byen. Fik chaufføren til at vælge et godt og billigt hotel til 26 €. Det lå meget centralt lige ved Gran Via og alle butikkerne. Jeg gik ud og kiggede på byen, som faktisk mindede mig om en slags mini Madrid. Jeg fandt også den gamle bydel, som var fyldt med unge mennesker der hang ud.

Nede ved havnen var der også liv. Så alt i alt en rigtig dejlig by, som man godt kunne komme tilbage til en gang.

Fik god mad på en populær restaurant og da jeg bad om pao com tomate som jeg havde set var tilbehør til min grønsagsret, kom de med et fad med 6 kæmpe stykke brød med tomat på!!! Hvad tænkte de dog på??? Jamen det var portionen, svarede de. Okay!!!!

Faldt hurtigt i søvn på værelset efter en dejlig men lang sidste dag på caminoen.

Havde besluttet ikke at gå strækningen fra Vigo til Redondela, da jeg jo allerede havde været der, og fordi bussen til Porto ikke stoppede der. Men jeg mærkede allerede en vis bedrøvelighed over ikke at skulle gå længere. Syntes jeg var ved at komme i fin form og havde godt kunnet fortsætte et par uger mere. Men det måtte blive en anden gang.

Konklusion

Jeg nåede jo desværre ikke at gå så mange etaper mellem Lissabon og Porto pga. min skadede fod. Men jeg nåede da at få et lille indtryk af strækningen, som faktisk byder på ret mange kilometer på asfalt og landevej. Hvilket man også kan se af guidebogen. De første 3 etaper var heller ikke særlig spændende, da man går gennem en del industri. Hvis ikke man er "hardcore" pilgrim og sætter en ære i at gå alle etaper (som jeg tidligere har gjort), så vil jeg foreslå at man fx tager toget til enten Villa Franca do Xira eller Azambuja og starter turen her.

Fra Porto til Santiago vil jeg anbefale, at man går kystruten, da den er langt den smukkeste.

Problemet er naturligvis at man ikke længere kan sejle over floden Minho ved A Guarda. Men enten kan man gøre, som jeg gjorde, eller man kan gå videre/tage toget til Valença og så fortsætte ad Camino central til Santiago. På den måde får man set begge ruter.

Turen kan absolut gøres hurtigere end jeg gjorde, da jeg var nødt til at tage det stille og roligt.

Ifølge John Brierly kan man gå fra Lissabon til Santiago på 23 etaper.

Med hensyn til årstiden vil jeg anbefale, at man går lidt senere end jeg gjorde. Det var i hvert fald koldt på herbergerne om aftenen i både marts og april. Maj/juni tror jeg vil være et ideelt tidspunkt.

Jeg ønsker alle, der beslutter at tage af sted, en **bom caminho!**